

deno, zahájil řádně o žádosti Klotildy V-ové řízení o zbavení svéprávnosti ve smyslu § 25 cit. řádu, následkem čehož zůstává příslušným až do jeho ukončení. Josef V., který si napřed odpykával trest na Mírově a teprve od 21. ledna 1927 v trestnici v Plzni, měl také v jeho obvodu před nastoupením trestu stálý pobyt i své bydliště a v něm bylo také sídlo jeho hospodářské existence. Z těchto důvodů netřeba zde ani řešiti otázku, zda by s hlediska § 12 cit. řádu bylo lze pokládati trestnici pro muže za místo stálého pobytu Josefa V-a.

Čís. 8517.

V řízení o věcech nepatrných jest přípustným mezitímní určovací návrh podle §§ 236 a 259 c. ř. s. i tehdy, byl-li zájem na určení oceněn nad bagatelní hranici. Řízení i opravné prostředky určují se zvlášť pro žalobu a zvlášť pro určovací návrh podle peníze, na nějž byl zájem oceněn.

O mezitímním určovacím návrhu nelze soudům rozhodovati, má-li za předmět poměr veřejnoprávní.

Úředník čsl. státních drah nemůže se domáhati pořadem práva na nemocenské pokladně čsl. státních drah určení, kolik jest povinen platiti na pojistném podle §§ 30 a 32 zákona ze dne 15. října 1925, čís. 221 sb. z. a n. a § 8 vl. nař. ze dne 16. července 1926, čís. 145 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1928, Rv I 71/28.)

Žalobce, úředník československých státních drah, domáhá se na žalované nemocenské pokladně československých státních drah v Praze vrácení 22 Kč, jež mu byly sraženy z jeho služebních požitků v době od 1. srpna 1926 do 1. dubna 1927 měsíčními částkami jako příspěvek k podpůrnému fondu žalované pokladny. Žalující strana učinila na počátku prvního ústního líčení mezitímní určovací návrh podle § 236 c. ř. s. na určení právního poměru, že žalující strana není povinna platiti straně žalované na nemocenských příspěvcích více než 25 Kč měsíčně podle § 8 vládního nařízení ze dne 16. července 1926, čís. 145 sb. z. a n., a ocenila tento předmět t. j. zájem na určení na 3.000 Kč. Procesní soud první stolice obmezil jednání na tento určovací návrh a rozhodl mezitímním rozsudkem (§§ 236 první odstavec a 393 druhý odstavec c. ř. s.) ve smyslu návrhu. O d v o l a c í s o u d potvrdil tento mezitímní rozsudek, načež žalovaná strana podala dovolání.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením, počínajíc ústním líčením ze dne 20. května 1927, pro zmatečnost a odmítl mezitímní návrh žalující strany na určení právního poměru, že žalující strana není povinna platiti straně žalované na nemocenských příspěvcích více než 25 Kč měsíčně podle § 8 vládního nařízení ze dne 16. července 1926, čís. 145 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud již opětovně rozhodl, že v bagatelním řízení jsou přípustné mezitímní určovací návrhy podle §§ 236 a 259 c. ř. s. i tehdy, ocení-li se zájem na určení nad hranici bagatelní, a že se pak řízení i opravné prostředky určují zvlášť pro žalobu a zvlášť pro návrh určovací podle sumy, na kterou byl zájem oceněn (tak na př. rozh. čís. 2600 sb. n. s. a celá řada rozhodnutí neuveřejněných a také již judikát čís. 255 dřívějšího nejv. soudu ve Vídni, uveřejněný pod čís. 1833 sb. Nowakovy). Podle toho jest při ocenění na 3.000 Kč dovolání přípustné i do potvrzujícího rozsudku odvolacího soudu, třebaš předmětem sporu je věc nepatrná, a jest předmětem přezkumu dovolacího soudu jen rozhodnutí o mezitímním určovacím návrhu. Netřeba v tomto případě zkoumati, zda tu jde skutečně o právní poměr, jenž se stal za rozepře sporným a na jehož existenci nebo neexistenci závisí zcela nebo z části rozhodnutí o žalobní prosbě. Zákon stanoví v § 236 druhý odstavec c. ř. s. ještě další předpoklad pro přípustnost mezitímního určovacího návrhu, totiž že navrženému rozhodnutí nesmí bránit předpisy o předmětné příslušnosti soudů. Je-li mezitímní návrh nepřípustným již tehdy, když není procesní soud k rozhodnutí o něm věcně příslušným, jest tím spíše vyloučeno zjištění právního poměru, o němž nesmí býti rozhodováno pořadem práva. Otázku přípustnosti pořadu práva nutno zkoumati z moci úřadu ve všech stolicích, tedy také ve stoličce nejvyšší, kam se věc dostala přípustným opravným prostředkem, třebaže si ani strany ani nižší soudy této otázky nevšímalý (§ 42 druhý odstavec j. n. a § 240 třetí odstavec c. ř. s.). Nelze-li o mezitímním určovacím návrhu pro nepřípustnost pořadu práva rozhodnouti, musí býti odmítnut, to i tehdy, kdyby si procesní soud, maje rozhodovati o žalobním nároku, jenž by na pořad práva náležel, musil vyřešiti veřejnoprávní otázky předurčující (§ 190 c. ř. s.). Takové vyřešení dojde výrazu jen v důvodech a nestane se účastným právní moci, jak by tomu bylo při rozhodnutí o mezitímním určovacím návrhu (§§ 236, 393 druhý odstavec a 411 c. ř. s.). V souzeném případě jest předmětem mezitímního určovacího návrhu veřejnoprávní poměr, o němž soudy ex professo rozhodovati nesmějí. Podle žalobcova návrhu mají soudy rozhodnouti o tom, kolik jest žalobce povinen platiti na pojistném podle §§ 30 a 32 zák. ze dne 15. října 1925, čís. 221 sb. z. a n. a § 8 vl. nař. ze dne 16. července 1926, čís. 145 sb. z. a n. Jak zákon, tak nařízení upravují nemocenské pojištění veřejných zaměstnanců, k nimž náleží i žalobce (§ 1 (1) a) zák.). Toto pojištění jest jen článkem t. zv. sociálního pojištění, které jest pojištěním obligatorním a veřejnoprávním. Pro vznik pojistného poměru jest tu vůle stran bez významu. Práva a povinnosti pojištěnce netýkají se ho jako soukromé strany proti pojistiteli, nýbrž jako člena jednoho z veřejnoprávních svazů, jejichž členové jsou podle § 1 zák. čís. 221/1925 pro případ nemoci pojištěni. Veřejnoprávním předpisem jest i § 22 cit. zák., podle něhož u státní správy železniční může býti pro výkon pojištění podle tohoto zákona zřízen zvláštní fond nebo může býti ministerstvem

sociální péče v dohodě se účastněnými ministerstvy vysloveno, že příslušní zaměstnanci jsou na dávky podle tohoto zákona pojištění u nemocenské pokladny, která jest zřízena u příslušného podniku státní správy a podle něhož se organizace tohoto pojištění upraví stanovami, jež schválí ministr sociální péče. Žalobce jako úředník čsl. státních drah nemusil dříve býti členem »nemocenské pokladny« (stanovy podle výnosu min. žel. čís. 33.019/1925); pro něho nastala povinnost k nemocenskému pojištění teprve veřejnoprávním předpisem zákona čís. 221/1925 sb. z. a n. Jak odvolací soud v rozsudku, tak i žalobce v dovolací odpovědi uznávají, že jde o veřejnoprávní předpisy a o veřejnoprávní povinnost žalobce býti účasten nemocenského pojištění, ale nevyvodili z toho patřičné procesuální důsledky. Podle toho, co vyloženo, nejsou soudy oprávněny rozsudkem rozhodnouti o tom, kolik jest žalobce povinen platiti na nemocenských příspěvcích podle shora zmíněných právních norem, zejména také, že není povinen platiti více než 25 Kč měsíčně. Mezitímní určovací návrh byl nepřipustným, nemělo o něm býti jednáno a rozhodováno a jsou rozhodnutí i řízení jím předcházející, počínajíc ústním líčením ze dne 20. května 1927 zmatečnými (§ 42 prvý odstavec j. n. a § 477 čís. 6 c. ř. s.). Bylo tudíž rozhodnouti, jak se stalo (§§ 478 prvý odstavec a 513 c. ř. s.).

Čís. 8518.

Spolusmluvníku lze přiznati důvěru v potvrzení, že se stalo platné usnesení obce v Čechách jen, byla-li listina podepsána nejméně čtyřmi úředními osobami úřední hodnosti vytčené výslovně v § 55 obec. zřiz. pro Čechy.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1928, Rv I 424/28.)

Obec K. v Čechách usnesla se v sezení obecního výboru ze dne 8. července 1918 vypůjčiti si u žalující banky 10.000 K za účelem úpisu válečné půjčky. Ana obec neplatila ujednané splátky na zápůjčku, domáhala se na ní roku 1924 žalující banka zaplacení dospělých splátek i zbytku zápůjčky. Žaloba proti obci byla právoplatně zamítnuta, poněvadž sezení obecního výboru ze dne 8. července 1918 nebylo svoláno podle předpisu § 42 zákona ze dne 16. dubna 1864 z. zák. čís. 7, v sezení nebyl přítomen potřebný počet členů obecního výboru, takže usnesení bylo neplatné. Dluhopis byl podepsán tehdejší obecní radou Leopoldem R-em, který tehdy úřadoval, a členy obecního výboru Aloisem R-em a Antonínem K-em, byl schválen okresním výborem v B. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující banka na Leopoldu R-ovi, Aloisu R-ovi a Antonínu K-ovi náhrady škody, ježto prý ji uvedli podepsáním dluhopisu v omyl. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.